

Tentamen i Matematisk analys,
fortsättningskurs F/TM, TMA976
4 april 2024 kl. 8.30-12.30

Examinator: Michael Björklund (072-8586787)

OBS: Motivera dina svar väl. Det är i huvudsak beräkningarna och motiveringarna som ger poäng, inte svaret. SKRIV TYDLIGT OCH REDOVISA VILKA RESULTAT FRÅN KURSEN SOM DU ANVÄNDER.

Totalt 50 poäng, fördelade på 5 uppgifter (2 sidor). Inga hjälpmedel!

Betygsgränser: 3 (20-34 poäng), 4 (35-43 poäng), 5 (44-50 poäng).

1. Låt $y : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ beteckna lösningen till initialvärdesproblemet

$$y(0) = 0, \quad y'(0) = 1, \quad y''(x) + 2y'(x) + y(x) = (1+x)e^{-x}, \quad x \in \mathbb{R}.$$

Lös ekvationen $y(x) = 0$, $x \in \mathbb{R}$. (8p)

2. Bestäm lösningen y , med tillhörande maximala lösningsintervall (innehållande startpunkten $x = 0$), för det separabla initialvärdesproblemet

$$y(0) = 0, \quad (1+x^2)y'(x) = (1+y^2)x. \tag{7p}$$

3. Beräkna gränsvardena:

a)

$$I_a := \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2 \sin(\sin^2(x)) - (1 - \cos(2x))}{(\ln(1 + \sqrt{x}) - \sqrt{x})^6} \tag{8p}$$

b)

$$I_b := \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{e^{-n}}{n} \cdot \sum_{k=1}^{n^2} e^{\sqrt{k}}. \tag{8p}$$

c)

$$I_c := \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \frac{x^4 \sin(xy)}{x^4 + y^4} \tag{4p}$$

4. För vilka $x \in \mathbb{R}$ konvergerar potensserien

$$\sum_{n=2}^{\infty} \tan\left(\pi\left(\frac{1}{2} - \frac{1}{n}\right)\right) x^{n^2} \quad ?$$

För varje sådant x , ange även om konvergensen är absolut eller betingad. (5p)

5. Givet en 1-periodisk kontinuerlig funktion $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{C}$, definiera dess Fourier-transform $\hat{f} : \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{C}$ enligt

$$\hat{f}(n) = \int_0^1 f(x) e^{-2\pi i n x} dx, \quad n \in \mathbb{Z}.$$

a) Visa att om f är två gånger kontinuerligt deriverbar, så gäller

$$|\hat{f}(n)| \leq \frac{\max_{x \in [0,1]} |f''(x)|}{4\pi^2 n^2}, \quad \text{för alla } n \neq 0.$$

LEDTRÅD: Partialintegrera två gånger. (4p)

b) Visa att om f är två gånger kontinuerligt deriverbar så konvergerar serien

$$g(x) = \lim_{N \rightarrow \infty} \sum_{n=-N}^N \hat{f}(n) e^{2\pi i n x}$$

likformigt på \mathbb{R} , och $g : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{C}$ är en kontinuerlig 1-periodisk funktion som uppfyller $\hat{g}(n) = \hat{f}(n)$ för alla $n \in \mathbb{Z}$.

DU FÅR ANVÄNDA DIG AV RESULTATET I A) ÄVEN OM DU INTE HAR BEVISAT DET. (6p)

SOLUTIONS EXAM 2, 2023/24

PROBLEM 1

The characteristic equation $r^2 + 2r + 1 = (r + 1)^2 = 0$ has a double root $r_1 = r_2 = -1$. We make the Ansatz:

$$y_p(x) = u(x)e^{-x}, \quad \text{for some function } u : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}.$$

Note that

$$y''(x) + 2y'(x) + y(x) = u''(x)e^{-x} = (1 + x)e^{-x},$$

and thus $u''(x) = 1 + x$. We conclude that

$$u(x) = A + Bx + \frac{x^2}{2} + \frac{x^3}{6},$$

for some constants A and B . Since $y(0) = 0$, we have $u(0) = 0$, and thus $A = 0$. Furthermore,

$$y'(x) = (u'(x) - u(x))e^{-x} = \left(B + x + \frac{x^2}{2} - Bx + \frac{x^2}{2} + \frac{x^3}{6}\right)e^{-x},$$

so $y'(0) = B = 1$. Hence,

$$y(x) = \frac{x}{6}(6 + 3x + x^2)e^{-x}.$$

Note that the only real solution to $y(x) = 0$ is $x = 0$.

PROBLEM 2

Integrating both sides of the equation

$$\frac{y'(x)}{1 + y^2(x)} = \frac{x}{1 + x^2}$$

gives us that

$$\arctan(y(x)) = C + \frac{1}{2} \ln(1 + x^2), \quad \text{for some constant } C.$$

Since $y(0) = 0$, we have $C = 0$, and thus

$$y(x) = \tan\left(\frac{1}{2} \ln(1 + x^2)\right),$$

which is well-defined for all $-\infty < x < (e^\pi - 1)^{1/2}$.

PROBLEM 3

a) Note that $(1 - \cos(2x)) = 2 \sin^2(x)$, so if we set $y(x) = \sin^2(x)$, then

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin(y(x)) - y(x)}{y(x)^3} = -1/6 \quad \text{and} \quad \lim_{x \rightarrow 0} \frac{y(x)^3}{x^6} = 1,$$

and

$$\frac{2 \sin(\sin^2(x)) - (1 - \cos(2x))}{(\ln(1 + \sqrt{x}) - \sqrt{x})^6} = \frac{2(\sin(y(x)) - y(x))}{y(x)^3} \cdot \frac{y(x)^3}{x^6} \cdot \frac{x^6}{(\ln(1 + \sqrt{x}) - \sqrt{x})^6},$$

whence

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{2 \sin(\sin^2(x)) - (1 - \cos(2x))}{(\ln(1 + \sqrt{x}) - \sqrt{x})^2} = -\frac{1}{3} \cdot \left(\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x}{\ln(1 + \sqrt{x}) - \sqrt{x}} \right)^6.$$

Now,

$$\ln(1 + \sqrt{x}) = \sqrt{x} - \frac{x}{2} + \mathcal{O}(x^{3/2}),$$

and thus

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x}{\ln(1 + \sqrt{x}) - \sqrt{x}} = -2,$$

and

$$\boxed{\lim_{x \rightarrow 0} \frac{2 \sin(\sin^2(x)) - (1 - \cos(2x))}{(\ln(1 + \sqrt{x}) - \sqrt{x})^6} = -\frac{(-2)^6}{3} = -\frac{64}{3}}.$$

b) The function $f(x) = e^{\sqrt{x}}$ is an increasing function, so the sequence

$$s_n = \sum_{k=1}^n f(k)$$

satisfies

$$s_n \leq \int_1^{n+1} f(x) dx \leq s_{n+1} - e, \quad \text{for all } n \geq 1.$$

Since

$$\int_1^{n+1} e^{\sqrt{x}} dx = 2 \int_1^{\sqrt{n+1}} ue^u du = 2 \left(\sqrt{n+1} e^{\sqrt{n+1}} - e - (e^{\sqrt{n+1}} - 1) \right),$$

we see that

$$s_{n^2} \leq 2 \left(\sqrt{n^2+1} e^{\sqrt{n^2+1}} - e - e^{\sqrt{n^2+1}} + 1 \right) \leq s_{n^2+1} - e = s_{n^2} + e^{\sqrt{n^2+1}} - e,$$

for all n . Note that since

$$\sqrt{n^2+1} - n = n \left(\sqrt{1 + \frac{1}{n^2}} - 1 \right) \rightarrow 0, \quad n \rightarrow \infty,$$

we have

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{e^{-n}}{n} \sqrt{n^2+1} e^{\sqrt{n^2+1}} = 1,$$

and thus

$$\boxed{\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{e^{-n}}{n} \cdot s_{n^2} = 2.}$$

c) Note that

$$\frac{x^4}{x^4 + y^4} \quad \text{for all } (x, y) \neq (0, 0),$$

and thus

$$\left| \frac{x^4 \sin(xy)}{x^4 + y^4} \right| \leq |\sin(xy)| \rightarrow 0, \quad \text{as } (x, y) \rightarrow (0, 0).$$

PROBLEM 4

Note that

$$\sum_{n=2}^{\infty} \tan\left(\pi\left(\frac{1}{2} - \frac{1}{n}\right)\right) x^{n^2} = \sum_{n=0}^{\infty} a_n x^n,$$

where

$$a_m = \begin{cases} 0 & \text{if } m = 0, 1 \text{ or } m \neq n^2 \text{ for some } n \geq 2 \\ \tan\left(\pi\left(\frac{1}{2} - \frac{1}{n}\right)\right) & \text{if } m = n^2 \text{ for some } n \geq 2. \end{cases}$$

Since

$$\tan\left(\pi\left(\frac{1}{2} - \frac{1}{n}\right)\right) \rightarrow \infty, \quad n \rightarrow \infty,$$

the radius of convergence is at most 1 and the series diverges at $x = \pm 1$, but since

$$\left| \tan\left(\pi\left(\frac{1}{2} - \frac{1}{n}\right)\right) \right| \leq \frac{1}{\left| \cos\left(\pi\left(\frac{1}{2} - \frac{1}{n}\right)\right) \right|} = \frac{1}{\sin(\pi/n)} \leq \frac{2n}{\pi},$$

we have

$$\overline{\lim}_{n \rightarrow \infty} |a_m|^{1/m} \leq 1,$$

and thus the radius of convergence is in fact equal to one (so for $|x| < 1$, the series converges absolutely).

PROBLEM 5

a) Note that for $n \neq 0$,

$$\begin{aligned}\widehat{f}(n) &= \int_0^1 f(x)e^{-2\pi inx} dx = \left[\frac{f(x)e^{-2\pi inx}}{-2\pi in} \right]_0^1 + \frac{1}{2\pi in} \int_0^1 f'(x)e^{-2\pi inx} dx \\ &= \frac{1}{2\pi in} \left(\left[\frac{f'(x)e^{-2\pi inx}}{-2\pi in} \right]_0^1 + \frac{1}{2\pi in} \int_0^1 f''(x)e^{-2\pi inx} dx \right) \\ &= -\frac{1}{4\pi^2 n^2} \int_0^1 f''(x)e^{-2\pi inx} dx,\end{aligned}$$

and thus,

$$|\widehat{f}(n)| \leq \frac{\max_{x \in [0,1]} |f''(x)|}{4\pi^2 n^2}, \quad \text{für alle } n \neq 0.$$

b) It follows from a) that $\sum_{n=-\infty}^{\infty} |\widehat{f}(n)| < \infty$, so by Weierstrass M -test, the function series

$$g(x) = \lim_{N \rightarrow \infty} \sum_{n=-N}^N \widehat{f}(n)e^{2\pi inx}$$

converges uniformly on \mathbb{R} (hence g is continuous on \mathbb{R}). In particular, we can exchange the order of limit and integration, so

$$\widehat{g}(m) = \int_0^1 g(x)e^{-2\pi imx} dx = \lim_{N \rightarrow \infty} \sum_{n=-N}^N \widehat{f}(n) \underbrace{\int_0^1 e^{2\pi i(n-m)x} dx}_{=0 \text{ if } m \neq n} = \widehat{f}(m),$$

for all m .
